

Vergaderjaar 2009–2010

32 395 XI

**Wijziging van de begrotingsstaten van het
Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke
Ordening en Milieubeheer (XI) voor het jaar 2010
(wijziging samenhangende met de
Voorjaarsnota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

	blz.	
A.	Artikelsgewijze toelichting bij het wetsvoorstel	2
B.	Begrotingstoelichting	3
1.	Algemeen	3
2.	Het beleid	3
	Overzicht belangrijkste suppletore uitgaven- en ontvangsten mutaties	3
	Artikelsgewijze toelichting	7
	Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)	7
2.2.	De beleidsartikelen	7
	Artikel 1. Optimalisering van de ruimtelijke afweging	7
	Artikel 2. Realisatie Nationaal Ruimtelijk Beleid	7
	Artikel 3. Klimaat en Luchtkwaliteit	14
	Artikel 4. Duurzaam produceren	17
	Artikel 6. Risicobeleid	19
	Artikel 7. Versterken van het internationale milieubeleid	22
	Artikel 9. Handhaving en toezicht	23
	Artikel 10. Leefomgevingskwaliteit	24
2.3	De niet-beleidsartikelen	28
	Artikel 91. Algemeen	28
	Artikel 92. Nominaal en onvoorzien	31
	Wetsartikel 2 (uitgaven / verplichtingen en ontvangsten)	32
	Waddenfonds	32

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Bij een wetsvoorstel tot een begrotingswijziging wordt geen algemene toelichting opgenomen. De beleidsinhoudelijke toelichting bij de begroting(staat) wordt opgenomen in onderdeel B van de memorie van toelichting (de begrotingstoelichting). Wetsartikelen 1 tot en met 3.

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2010 wijzigingen aan te brengen in:

- a. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (XI);
- b. de begrotingsstaat van het Waddenfonds.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. C. Huizinga-Heringa

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Algemeen

De suppletore begroting geeft een geactualiseerd beeld van de uitvoering van de begroting van het lopende jaar. De suppletore begroting is bedoeld om (tussentijds) afwijkingen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting voor te leggen aan de Staten-Generaal. Door onder andere inzicht te verschaffen in de financiële consequenties van beleidsvoornemens wordt aan de allocatie- en autorisatiefunctie van de Tweede Kamer tegemoet gekomen.

In de artikelsgewijze toelichting worden alle mutaties in de volgorde van de begrotingsartikelen van de begrotingsstaat opgenomen. Technische mutaties c.q. beleidsmatig niet relevante mutaties worden slechts cijfermatig gepresenteerd. Alleen indien er sprake is van een grote omvang worden ook technische mutaties nader toegelicht. De beleidsmatig relevante mutaties worden nader omschreven in de toelichting waarbij het bijbehorende mutatiebedrag wordt genoemd. Een beleidsmatige mutatie is het gevolg van gevoerd beleid en is dus te beïnvloeden (b.v. beleidsintensivering- en extensivering, beleidswijzigingen met financiële gevolgen, afwijkingen uit hoofde van behoorlijk bestuur). De stand 1e suppletore begroting samenhangende met de Voorjaarsnota, wordt opgebouwd door middel van mutaties op de stand ontwerp-begroting. De mutaties worden in de tabel «budgettaire gevolgen van beleid» op instrumentniveau gesaldeerd opgenomen. Indien mutaties worden toegelicht op instrumenten waarbij sprake is van een saldering, worden deze afzonderlijk zichtbaar gemaakt. In tabel «budgettaire gevolgen van beleid» is allereerst een nadere uitsplitsing van de uitgaven naar «apparaat-» en «programmageden» gemaakt. Het artikelonderdeel «programma» wordt vervolgens uitgesplitst naar operationele doelen welke weer zijn opgebouwd uit (financiële) beleidsinstrumenten. Dit biedt de Tweede Kamer beleidsmatig relevante en duidelijke aangrijpingspunten om de begrotingsuitvoering kritisch te volgen en eventueel wijzigingen aan te brengen. Volledigheidshalve wordt vermeld dat in de tabellen een kolom is opgenomen met daarin mutaties die voortvloeien uit een amendement of Nota van Wijziging waardoor de oorspronkelijke begrotingsstand is gewijzigd.

2. Het beleid

Overzicht belangrijkste suppletore uitgaven- en ontvangsten mutaties

In onderstaande tabel worden de belangrijkste suppletore mutaties weergegeven gevolgd door een korte toelichting. Voor een uitgebreide toelichting wordt u verwezen naar het betreffende artikel.

Uitgaven

(x € 1 000)	Uitgaven	Artikelnummer
Stand Begroting 2010*	1 409 117	
Belangrijkste suppletore mutaties:		
1. FES vertraging BIRK	56 500	2
2. FES vertraging NSP Zuidas	82 000	2
3. FES Nota Ruimte, project Hart van Zuid Hengelo	11 600	2
4. FES Nota Ruimte, project weerwaterzone Almere	14 000	2
5. FES Nota Ruimte, project Stadshavens Rotterdam	19 000	2
6. Kasschuif BIRK projecten	- 14 844	2
7. Naar BZK: motie Van Heugten	- 10 000	2
8. Leenconstructie Waddenfonds	- 23 858	2

(x € 1 000)	Uitgaven	Artikelnummer
9. Opvoeren van het restant budget t.b.v de Sloopregeling vanuit de generale middelen	33 700	3
10. Opvragen bijdrage ARN aan de Sloopregeling	18 330	3
11. Overheveling naar artikel 91 Algemeen tbv opdrachten AgentschapNL	- 17 577	3
12. Aanpassing kasritme tbv asbestsanering 3 ^e fase	35 000	6
13. verrekening van het budgettaire resultaat in 2009 m.b.t. de HGIS middelen	6 450	7
14. Naar GF: bodemmiddelen	- 25 765	10
15. Naar PF: bodemmiddelen	- 57 700	10
16. Naar WWI instrument ISV: bodemmiddelen	- 19 403	10
17. Overboeking ivm juiste artikelbelasting	- 24 697	10
18. Kasschuif tbv het budgettaire beeld	- 13 304	10
19. Overboeking ivm juiste artikelbelasting	24 697	10
20. Bijdrage van de portefeuilles WWI, Milieu en Ruimte aan de bekostiging voor de opdrachten aan AgentschapNL	59 872	91
21. Bijdrage van de portefeuilles Milieu en Ruimte aan de bekostiging van de opdrachten aan het RIVM	12 263	91
22. Bijdrage uit aanvullende post WABO/Mans	10 000	91
23. Overige mutaties	26 709	
Stand na 1 ^e suppletore begroting 2010	1 612 090	

Toelichting

Ad 1, 2 en 6

Met het Budget Investerings Ruimtelijk Kwaliteit (BIRK) en Nieuwe Sleutelprojecten (NSP) draagt het Rijk financieel bij aan ruimtelijke investeringsprojecten die passen binnen het nationaal ruimtelijk beleid (VROM).

Een aantal investeringsprojecten hadden uitvoeringsprobleem en liep vertraging op in 2009 waardoor de voorschotbetalingen achterliepen op schema. De FES-budgetten worden op grond van nieuwe kasprognoses bijgesteld en zijn bijgevoegd toegevoegd aan de begroting van VROM voor 2010.

Ad 3.

De geraamde kasverwachting voor de FES-projecten:

- Hart van Zuid, verplicht in 2009 op grond van ministerraadbesluit van 10 juli 2009 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2008–2009, 29 435, nr. 245),
- Almere Weerwaterzone op grond van ministerraadbesluit van 6 november 2009 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2009–2010, 29 435, nr. 249),
- Stadshavens Rotterdam op grond van ministerraadbesluit van 9 oktober 2009 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2009–2010, 29 435, nr. 249).

Ad 7.

VROM maakt conform de motie Van Heugten (TK 31 700 XI, nr. 16 herdruk) incidenteel € 10 mln over naar het gemeentefonds ten gunste van de Gemeente Noordoostpolder en Oldenzaal. De rijksbijdrage van € 10 mln wordt geïnvesteerd in de gebiedsontwikkeling van het Corridorproject in Noordoostpolder (€ 5 mln) en het deelproject Groene Loper dat onderdeel uitmaakt van het masterplan Stationspark Oldenzaal-Centraal (€ 5 mln). Deze bijdragen vanuit het Rijk hebben als randvoorwaarden dat de betrokken gemeentenmedeoverheden voor tenminste een gelijkwaardig bedrag mee-investeren en dat het project binnen drie jaar tot uitvoering uitvoering (of gerealiseerd) komt.

Ad 8.

Om de interne problematiek volledig te dekken in 2010 en 2011, is gebruik gemaakt van een kasschuif met het Waddenfonds. In 2010 wordt de toekenning van middelen aan het Waddenfonds verlaagd. Deze wordt vanaf 2012 gecompenseerd. Deze kasschuif komt overeen met de liquiditeitsbehoefte van het Waddenfonds

Ad. 9 en Ad 10.

Het restantbudget wat voor de Sloopregeling in 2010 dat nog beschikbaar is, wordt opgevraagd.

Conform afspraak draagt ARN € 20 mln bij in de Sloopregeling. Hierop wordt in mindering gebracht de voorbereidings- en uitvoeringskosten ARN welke bepaald zijn op € 1.67 mln. Dit betekent dat een restant van € 18,33 mln beschikbaar is voor subsidies. De regeling zal in de loop van 2010 eindigen.

Ad 11.

Overheveling naar artikel 91 Algemeen tbv opdrachten AgentschapNL.

Ad 12.

Vanuit 2013 en 2014 wordt € 65 mln verschoven naar resp. € 35 mln in 2010 en € 30 mln in 2011 om in staat te zijn de 3de fase in de sanering van asbestwegen, die in 2010 start vanwege een toezegging van het vorige Kabinet aan de Tweede Kamer, te kunnen financieren. De voor deze sanering in latere jaren ingeplande budgetten komen hierdoor nu beschikbaar.

Ad 13.

Volgens de afgesproken systematiek worden de onder- of overschrijdingen van het beschikbare budget in het vorige jaar verrekend met het HGIS budget in de lopende jaren. De onderuitputting CDM van vorig jaar (€ 17 450) wordt binnen HGIS-verband overgeheveld van 2009 naar 2010 (€ 6 450) en latere jaren (€ 5.5 mln in respectievelijk 2011 en 2012).

Ad 14. en Ad 15.

Het betreft hier overboekingen van de bodemmiddelen naar het Gemeentefonds en het Provinciefonds als gevolg van de bestuursafspraken met het IPO en de VNG (decentralisatie-uitkering).

Ad 16.

De bodemmiddelen voor stedelijke vernieuwing worden op het WWI-instrument Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) begroot en verantwoord.

Ad 18.

VRM is momenteel aan de slag om het ritme van de decentralisatie-uitkering naar andere overheden voor bodemsanering beperkt aan te passen. In 2010 en 2011 gaan er minder middelen naar andere overheden toe voor bodemsanering. Daar staat tegenover dat in de jaren 2012–2014 in gelijke mate meer middelen naar andere overheden gaan. VRM streeft ernaar om de gevolgen van de kasschuif te beperken door zoveel mogelijk rekening te houden met de liquiditeitsbehoefte van provincies/gemeenten.

Ad 20.

Bijdrage van de portefeuilles WWI, Milieu en Ruimte aan de bekostiging voor de opdrachten aan AgentschapNL. Het begroten en verantwoorden van opdrachten aan het AgentschapNL geschiedt op één centraal instrument.

Ad 21.

Bijdrage van de portefeuilles Milieu en Ruimte aan de bekostiging van de opdrachten aan het RIVM. Het begroten en verantwoordende van opdrachten aan het RIVM geschiedt op één centraal instrument.

Ad 22.

VRM en het IPO zijn overeengekomen dat de provincies een eenmalige bijdrage van in totaal € 9 mln ontvangen voor de bestuurlijke lasten bij de invoering van de Wabo. Dit bedrag is afkomstig uit de aanvullende post. Het restant (€ 1 mln) is bestemd voor proceskosten verbonden aan de oprichting van regionale uitvoeringsdiensten (Mans).

Ontvangsten

(x € 1.000)	Ontvangsten	Artikelnummer
Stand Begroting 2010*	412 464	
Belangrijkste suppletore mutaties:		
1. FES Vertraging BIRK	56 500	
2. FES Vertraging NSP Zuidas	82 000	
3. FES Nota Ruimte, project Hart van Zuid Hengelo	11 600	
4. FES Nota Ruimte, project Weerwaterzone Almere	14 000	
5. FES Nota Ruimte, project Stadshavens Rotterdam	19 000	
6. Kasschuif BIRK projecten	- 14 844	
7. Bijdrage van ARN voor de Sloopregeling	18 330	
8. Afdracht i.v.m. gemaximaliseerde eigen vermogen	17 788	
9. Overige ontvangsten	64 930	
Stand 2010 na 1 ^o suppletore begroting 2010	681 768	

* Inclusief de Nota van Wijziging van 18 november 2008 (Kamerstukken II, 2008-2010, 31 700 XI, nr.14).

Toelichting

Ad 1. tot en met Ad 7.

Zie bij de uitgaven voor de toelichtingen op deze mutaties.

Artikelsgewijze toelichting

Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)

2.2. De beleidsartikelen

Artikel 1. Optimalisering van de ruimtelijke afweging

Algemeen – samenvoegen budgetten «kleine» instrumenten

Vanuit doelmatigheidsoverwegingen zijn de, in de ontwerp-begroting 2010 vermelde, relatief kleine budgetten op de instrumenten «monitoring Nota ruimte» en «subsidies algemeen» samengevoegd met de budgetten op het instrument «overige instrumenten algemeen».

Budgettaire tabel

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2010	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2010	Stand 1e suppletore begroting 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014
Verplichtingen:	7 126		- 1 708	5 418	700	500	500	
Uitgaven:	7 183	0	- 136	7 047	700	500	500	0
Programma:	7 183	0	- 136	7 047	700	500	500	0
Ruimtelijk instrumentarium ontwikkelen en beheren:	7 183	0	- 136	7 047	700	500	500	0
Ontvangsten:	0		1 572	1 572				

Toelichting relevante mutaties:

Instrument: Ruimtelijk instrumentarium ontwikkelen en beheren

Op dit instrument is de volgende mutatie verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1 ^e suppletore begroting:		
1. FES vertraging uitvoering Habiform	0	1 500
2. Compensatie ter dekking van de overschrijding in 2009	- 2800	- 2 800
3. Overige mutaties	1 092	1 164
Totaal	- 1 708	- 136

Toelichting

Ad 1.

Als gevolg van optredende vertraging in 2009 bij de uitvoering van het FES-project Habiform wordt het in 2009 geraamde budget niet uitgegeven maar doorgeschoven naar 2010.

Ontvangsten artikel 1

Op dit artikel is de volgende mutatie verwerkt:

x € 1000,-	Ontvangsten
Mutaties 1 ^o suppletore begroting:	
1. FES vertraging uitvoering Habiform	1 500
2. Habiform realisatie 2009	72
Totaal	1 572

Artikel 2. Realisatie Nationaal Ruimtelijk Beleid

Budgettaire tabel

(x € 1.000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp- begroting 2010	Mutaties via NvW en amende- ment	Mutaties 1e suppletore begroting 2010	Stand 1e suppletore begroting 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014
Verplichtingen:	81 367		- 2 963	78 404	- 12 006	- 1 479	- 824	0
Uitgaven:	293 240	0	149 742	442 982	13 005	10 630	9 778	0
Programma:	293 240	0	149 742	442 982	13 005	10 630	9 778	0
Behouden en ontwikkelen van de ruimtelijke kwaliteit: Stedelijke gebieden van nationaal belang verder ontwikkelen:	14 794	0	4 974	19 768	- 2 249	- 505	0	0
FES Mooi Nederland	8 908		3 464	12 372	- 39	- 5		
Bufferzones	5 871		- 2 290	3 581	- 2 210	- 500		
Overige instrumenten behouden en ontwikkelen van de ruimtelijke kwaliteit	15		3 800	3 815				
Integrale ruimtelijke projecten van nationale betekenis:	275 535	0	144 401	419 936	14 989	10 824	9 778	0
Projecten gebiedsontwikkeling (FES)	204 547		183 062	387 609	14 995	2 900		
Overige instrumenten gebiedsontwikkeling	37 110		- 9 280	27 830	- 6	- 3		
Het Waddenfonds	33 878		- 29 381	4 497	0	7 927	9 778	
Stimuleren architectonische kwaliteit voor het interdepartementale architectuurbeleid:	2 911	0	367	3 278	265	311	0	0
Ontvangsten:	213 513		193 793	407 306	19 200	7 000		

Toelichting relevante mutaties:

Instrument: FES Mooi Nederland

Op dit instrument is de volgende mutatie verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1 ^o suppletore begroting:		
1. FES tweede tender innovatieprogramma Mooi Nederland	7 500	
2. FES verträgenen Mooi Nederland uit 2009	4 139	4 139
3. Overige mutaties	- 123	- 675
Totaal	11 516	3 464

Toelichting

Ad 1.

Verplichtingschuif als gevolg van de tweede tender van het innovatieprogramma Mooi Nederland, eerder voorzien voor 2011.

Instrument: Bufferzones

Op dit instrument is de volgende mutatie verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1 ^o suppletore begroting:		
1. Naar de verzameluitkering tbv beleidsthema sanering verspreid liggende kassen	- 2 290	- 2 290
2. Overige mutaties		
Totaal	- 2 290	- 2 290

Toelichting

Ad 1.

Betreft toezegging van de ministers van VROM en LNV voor 7 projecten voor sanering verspreid liggende kassen, waarvan 1 project door LNV wordt gefinancierd en 6 door VROM.

Instrument: Overige instrumenten behouden en ontwikkelen van de ruimtelijke kwaliteit

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1 ^o suppletore begroting:		
1. FES overschot 2009	3 800	3 800
2. Overige mutaties		
Totaal	3 800	3 800

Toelichting

Ad 1.

Als gevolg van optredende vertragingen in 2009 bij de uitvoering van de FES-projecten voor landschap zijn de in 2009 geraamde budgetten niet uitgegeven en worden doorgeschoven naar 2010.

Instrument: FES projecten gebiedsontwikkeling

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1 ^o suppletore begroting:		
1. FES vertraging BIRK		56 500
2. FES vertraging NSP Zuidas		82 000
3. FES Nota Ruimte, project Spoorzone Den Bosch		- 2 600
4. FES Nota Ruimte, project Hart van Zuid Hengelo		11 600
5. FES Nota Ruimte, project Noordelijke IJ-oevers		- 6 162
6. FES Nota Ruimte, planvormingskosten		1 675
7. FES Nota Ruimte, project Waalfront Nijmegen		7 500
8. FES Nota Ruimte, project Waterdunen		- 1 634
9. FES Nota Ruimte, project weerwaterzone Almere		14 000
10. FES Nota Ruimte, project Stadshavens Rotterdam		19 000

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
11. Kasschuif BIRK projecten	13 590	- 14 844
12. Kasschuif NSP Zuidas		7 613
13. Amendement Roefs: Project Dierenpark Emmen	8 500	8 500
14. Overige mutaties	0	- 86
Totaal	22 090	183 062

Toelichting

Ad 1.

Als gevolg van optredende vertragingen in 2009 bij de uitvoering van de FES-projecten BIRK zijn de in 2009 geraamde budgetten niet uitgegeven en worden daardoor doorgeschoven naar 2010.

Ad 2.

Als gevolg van optredende vertragingen in 2009 bij de uitvoering van de FES-projecten NSP zijn de in 2009 geraamde budgetten niet uitgegeven en worden daardoor doorgeschoven naar 2010.

Ad 3.

Als gevolg van optredende versnelling in 2009 bij de uitvoering van het FES-project Spoorzone Den Bosch.

Ad 4.

De geraamde kasverwachting voor het FES-project Hart van Zuid, verplicht in 2009 op grond van ministerraadbesluit van 10 juli 2009.

Ad 5.

Als gevolg van optredende versnelling in 2009 bij de uitvoering van het FES-project Noordelijke IJ-oever.

Ad 6.

Als gevolg van optredende vertraging in 2009 bij de uitvoering van het FES-project planvormingskosten Nota Ruimte wordt het in 2009 geraamde budget niet uitgegeven maar daardoor doorgeschoven naar 2010.

Ad 7.

Deze mutatie vloeit voort uit een uitruil van middelen van twee Nota Ruimte budget projecten. Het gaat hier om de projecten Nijmegen Waalfront en de Oude Rijnzone. In 2009 had VROM vanuit de motie van Heugten voor het project Oude Rijnzone 7,5 mln op de begroting. Doordat de beschikking voor het project Oude Rijnzone nog niet in 2009 verleend kon worden, heeft een boekhoudkundige correctie plaatsgevonden tussen deze projecten.

Ad 8.

Als gevolg van een optredende versnelling in 2009 bij de uitvoering van het FES-project Waterdunen.

Ad 9.

De geraamde kasverwachting voor het FES-project Almere Weerwaterzone op grond van ministerraadbesluit van 6 november 2009.

Ad 10.

De geraamde kasverwachting voor het FES-project Stadshavens Rotterdam op grond van ministerraadbesluit van 9 oktober 2009.

Ad 11.

Als gevolg van een optredende versnelling in 2009 bij de uitvoering van het BIRK-projecten (FES).

Instrument: Overige instrumenten gebiedsontwikkeling

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1 ^o suppletore begroting:		
1. Vertraging NSP Zuidas	2 500	2 500
2. Herschikking budgetten	1 000	1 000
3. Naar BZK, motie van Heugten	- 10 000	- 10 000
4. Compensatie ter dekking van de overschrijding in 2009	- 2 339	- 2563
5. Overige mutaties	- 171	- 217
Totaal	- 9 010	- 9 280

Toelichting

Ad 1.

Als gevolg van optredende vertraging in 2009 bij de uitvoering van het FES-project Zuidas wordt het in 2009 geraamde budget maar niet uitgegeven doorgeschoven naar 2010.

Ad 2.

Herschikking budgetten ten behoeve van afronding gebiedsgerelateerde uitgaven

Ad 3.

Naar BZK gemeentefonds. Motie van Heugten, € 5 mln voor gemeente Oldenzaal en € 5 mln voor gemeente Noordoostpolder.

Instrument: Waddenfonds

Op dit instrument is de volgende mutatie verwerkt:

Om de interne problematiek volledig te dekken in 2010 en 2011, is gebruik gemaakt van een kasschuif met het Waddenfonds. In 2010 wordt de toekenning van middelen aan het Waddenfonds verlaagd. Deze wordt vanaf 2012 gecompenseerd. Deze kasschuif komt overeen met de liquiditeitsbehoefte van het Waddenfonds.

Ontvangsten artikel 2

Op dit artikel zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Ontvangsten
Mutaties 1 ^o suppletore begroting:	
1. FES Vertraging BIRK	56 500
2. FES Vertraging NSP Zuidas	82 000
3. FES Nota Ruimte, project Spoorzone Den Bosch	- 2 600
4. FES Nota Ruimte, project Hart van Zuid Hengelo	11 600
5. FES Nota Ruimte, project Noordelijke IJ-oever	- 6 162
6. FES Nota Ruimte, planvormingskosten	1 675
7. FES Nota Ruimte, project Waalfront Nijmegen	7 500
8. FES Nota Ruimte, project Waterdunen	- 1 634
9. FES Nota Ruimte, project weerwaterzone Almere	14 000
10. FES Nota Ruimte, project Stadshavens Rotterdam	19 000
11. Kasschuif BIRK projecten	- 14 844
12. Kasschuif NSP Zuidas	7 613
13. Vertraging NSP Zuidas	2 500
14. FES Mooi Nederland	8 119
15. Overige mutaties	26
Totaal	185 293

Toelichting

Ad 1. tot en met Ad 14.

Zie de toelichtingen bij de uitgavenmutaties van artikel 2.

Artikel 3. Klimaat en Luchtkwaliteit

Budgettaire tabel

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp- begroting 2010	Mutaties via NvW en amende- ment	Mutaties 1e suppletore begroting 2010	Stand 1e suppletore begroting 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014
Verplichtingen:	129 253		96 750	226 003	- 1 650	800	800	800
Uitgaven:	191 274	0	34 260	225 534	- 4 449	- 296	800	800
Programma:	191 274	0	34 260	225 534	- 4 449	- 296	800	800
Voorkomen klimaatverandering:	21 065		4 533	25 598	2 424	732	800	800
Verbeteren luchtkwaliteit:	105 258		- 2 508	102 750	- 218	- 220	- 220	- 209
Stimuleren van duurzame mobiliteit:	39 977		46 813	86 790	218	220	220	209
Bevorderen duurzame industrie	24 974		- 14 578	10 396	- 6 873	- 1 028		
Ontvangsten:	124 843		37 444	162 287	4 900	4 270	0	0

Toelichting relevante mutaties:

Instrument: Voorkomen klimaatverandering

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplich- tingen	Uitgaven
Mutaties 1 ^o suppletore begroting:		
1. bijdrage vanuit klimaat en Luchtkwaliteit vanuit artikel Risicobeleid	1 000	1 000
2. compensatie t.b.v. de /minder uitgave FES CO2 opslag in 2009	59 500	2 482
3. compensatie t.b.v. de minder uitgave FES KSI in 2009		2 159
4. Compensatie voor uitvoering Klimaatbeleid in 2009	- 2 500	
5. Overige mutaties	- 754	- 1 108
Totaal	57 246	4 533

Toelichting

Ad 1.

Compensatie voor de bijdrage vanuit Klimaat en Luchtkwaliteit m.b.t. het taakveld gezondheid van Risicobeleid.

Ad 2.

Reguliere kasschuif vanuit 2009 agv realisatie 2009 van de FES middelen t.b.v. de CO2 opslag.

Ad 3.

Reguliere kasschuif vanuit 2009 agv realisatie van de FES middelen t.b.v. KSI in 2009.

Ad 4.

Compensatie voor de overschrijding in 2009 op het budget voor het Klimaatbeleid.

Op dit artikel is een incidentele subsidie verstrekt.

Op grond van artikel 4:23 lid 3 sub c van de Algemene wet bestuursrecht wordt een begrotingsbasis gecreëerd.

Bij circulaire van 2 november 2009, nr. DGM/K&L 2009060686 (zie ook Staatscourant 2009 nr. 16874 van 10 november 2009), is de wijze van verkrijging van een bijdrage uit het Gemeentefonds voor planstudies op grond van het Innovatieprogramma Klimaatneutrale Steden (IKS) bekend gemaakt. Voor de uitvoering van planstudies is 1 miljoen euro beschikbaar. In afwijking van het gestelde in de eerderevermelde circulaire wordt de bijdrage niet toegekend vanuit het Gemeentefonds maar vanuit het AgentschapNL (voorheen SenterNovem).

Instrument: Verbeteren luchtkwaliteit

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1 ^o suppletore begroting:		
1. Correctie ivm een juiste artikelbelasting	- 2 585	- 2 383
2. Overige mutaties	- 900	- 125
Totaal	- 3 485	- 2 508

Instrument: Stimuleren van duurzame mobiliteit

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1 ^o suppletore begroting:		
1. Compensatie voor klimaat en Luchtkwaliteit vanuit artikel Risicobeleid		1 600
2. Storting middelen tbv de WABO in het Gemeentefonds	- 9 000	- 9 000
3. ophoging van de FES middelen luchtkwaliteit verkeersmaatregelen	95000	9 000
4. Correctie ivm een juiste artikel belasting (zie ook instrument Verbeteren luchtkwaliteit)	2 585	2 383
5. overboeking tbv centrale opdracht aan het RIVM		- 1 850
6. verrekening van de in 2009 meer betaalde subsidies m.b.t. de Sloopregeling	- 8 202	- 5 450
7. Opvoeren van het restant budget t.b.v de Sloopregeling vanuit de generale middelen	33 700	33 700
8. Opvragen bijdrage ARN aan de Sloopregeling	18 330	18 330
9. Bijdrage aan de budgettaire problematiek		- 1 900
Totaal	46 413	46 813

Toelichting

Ad 2 en 3.

Betreft het ophogen van de FES middelen t.b.v. verkeersmaatregelen en tegelijkertijd het verlagen van de FES middelen t.b.v. de WABO (omgevingsvergunning). Dit om de technische reden dat FES middelen (t.b.v. de WABO) niet in het Gemeentefonds gestort kunnen worden.

Ad 6, 7 en 8.

Betreffen alle drie de Sloopregeling, waarbij het budget voor 2009 werd overschreden en in 2010 gecompenseerd moet worden. Tevens wordt het restantbudget wat voor de Sloopregeling in 2010 beschikbaar is, opgevraagd en wordt de bijdrage van AutoRecycling Nederland (ARN) opgevraagd.

Conform afspraak draagt ARN € 20 mln bij aan de Sloopregeling. Hierop wordt in mindering gebracht de voorbereidings- en uitvoeringskosten ARN welke bepaald zijn op € 1.67 mln. Dit betekent dat een restant van € 18,33 mln beschikbaar is voor subsidies. In 2010 is de regeling beëindigd.

Ad 9.

Ter oplossing van de budgettaire problematiek in 2010 worden vrijvalende middelen bij de aflopende VERS regeling (subsidie t.b.v. schone scheepsdieselmotoren) ingezet ter dekking daarvan.

Instrument: Bevorderen duurzame industrie

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1° suppletore begroting:		
1. Opboeking vanuit instrument Stimuleren van duurzame mobiel tbv de verzamelopdracht aan het RIVM		1 850
2. Correctie t.b.v. verplichtingenoverschrijding in 2009	- 1 000	
3. Overheveling naar artikel 91 Algemeen tbv opdrachten RIVM		- 4 376
4. Overheveling naar artikel 91 Algemeen tbv opdrachten AgentschapNL	- 5 139	- 17 577
5. Ophogen crisispakket budget t.b.v. de ProMT regeling vanuit 2011	3 250	4 000
6. Overige mutaties	- 340	1 720
Totaal	- 3 229	- 14 383

Toelichting

Ad 1, 3 en 4

Betreffen de overboekingen voor de opdrachtverleningen aan RIVM en AgentschapNL.

Ad 5.

In relatie tot het besluit de crisispakket middelen uiterlijk in 2010 te besteden, wordt v.w.b. de ProMT (subsidies milieutechnologie)-regeling, het budget 2011 nu naar 2010 overgeboekt.

Ontvangsten artikel 3

Op dit artikel zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Ontvangsten
Mutaties 1° suppletore begroting:	
1. FES Luchtkwaliteit verkeersmaatregelen	9 000
2. FES ProMT	5 473
3. FES CO2 opslag, realisatie 2009	2 482
4. FES KSI, realisatie 2009	2 159
5. Bijdrage van ARN voor de Sloopregeling	18 330
Totaal	37 444

Toelichting

In lijn met het gedesaldeerd boeken van alles wat met de FES middelen te maken heeft en de ontvangsten, die van de ARN zijn binnengekomen als bijdrage aan de Sloopregeling, ontstaan gelijkluidende mutaties als in de uitgaven ook in de ontvangstensfeer.

Artikel 4. Duurzaam produceren

Budgettaire tabel

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp- begroting 2010	Mutaties via NvW en amende- ment	Mutaties 1e suppletore begroting 2010	Stand 1e suppletore begroting 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014
Verplichtingen:	29 889		- 4 649	25 240	- 425	- 425	- 425	- 425
Uitgaven:	149 515	0	- 11 280	138 235	- 1 069	- 297	0	0
Programma:	149 515	0	- 11 280	138 235	- 1 069	- 297	0	0
Reductie van milieubelasting door (ketengericht) afval- en producentenbeheer:	128 047		- 7 638	120 409	- 840	- 233		
Verbeteren van milieukwaliteit van bodem en water:	6 491		- 1 223	5 268	- 46	- 13		
Duurzaam gebruik van ecosyste- men en natuurlijke hulpbronnen:	14 977		- 2 419	12 558	- 183	- 51		
Ontvangsten:	2 661		0	2 661	0	0	0	0

Toelichting relevante mutaties:

Instrument: Reductie van milieubelasting door (ketengericht) afval- en producentenbeheer

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplich- tingen	Uitgaven
Mutaties 1 ^o suppletore begroting:		
1. Naar artikel 91 Algemeen tbv de opdrachten aan Agent- schapNL	- 1 458	- 7 676
2. Overige mutaties	- 207	38
Totaal	- 1 665	- 7 638

Toelichting

Ad 1.

De apparaatskosten en projectkosten worden in een gezamenlijke opdracht richting AgentschapNL toegezegd.

Instrument: Verbeteren van milieukwaliteit van bodem en water

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplich- tingen	Uitgaven
Mutaties 1 ^o suppletore begroting:		
1. Naar artikel 91 Algemeen tbv de opdrachten aan RIVM	- 1 760	- 1 760
2. Overige mutaties	45	537
Totaal	- 1 715	- 1 223

Toelichting

Ad 1.

De budgetten t.b.v. de opdracht aan het RIVM worden op een artikel verzameld.

Instrument: Duurzaam gebruik van ecosystemen en natuurlijke hulpbronnen

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1 ^e suppletore begroting:		
1. Naar artikel 91 Algemeen tbv de opdrachten aan RIVM		- 1 084
2. Naar artikel 91 Algemeen tbv de opdrachten aan AgentschapNL	- 254	- 1 643
3. Overige mutaties	- 1 015	- 308
Totaal	- 1 269	- 2 419

Ad 1.

Zie toelichting vorige instrument De opdracht aan het RIVM wordt in een gezamenlijke opdracht richting RIVM verstrekt.

Ad 2.

De apparaatskosten en projectkosten worden in een gezamenlijke opdracht richting AgentschapNL toegezegd

Artikel 6. Risicobeleid

Budgettaire tabel

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp- begroting 2010	Mutaties via NvW en amende- ment	Mutaties 1e suppletore begroting 2010	Stand 1e suppletore begroting 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014
Verplichtingen:	18 065		30 348	48 413	25 300	1 400	- 32 800	- 37 300
Uitgaven:	42 883	0	30 216	73 099	28 628	- 2 494	- 35 200	- 34 200
Programma:	42 883	0	30 216	73 099	28 628	- 2 494	- 35 200	- 34 200
Veilig gebruik van chemische stoffen:	3 741		- 2 051	1 690	- 1 040	- 15		
Bescherming tegen straling:	6 055		- 2 660	3 395	- 207	- 76		
Verantwoorde toepassing van ggo's:	4 418		- 1 425	2 993				
Beheersing van risico's die samen- hangen met externe veiligheid:	28 669		36 352	65 021	29 875	- 2 403	- 35 200	- 34 200
Ontvangsten:	2 283		182	2 465				

Toelichting relevante mutaties:

Instrument: Veilig gebruik van chemische stoffen

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplich- tingen	Uitgaven
Mutaties 1 ^o suppletore begroting:		
1. Compensatie vanuit Klimaat en Luchtkwaliteit t.b.v. het taakveld gezondheid		- 1 000
2. Overige mutaties	- 219	- 1 051
Totaal	- 219	- 2 051

Toelichting

Ad 1.

Vanuit de budgetten voor Klimaat en luchtkwaliteit is in 2009 een bijdrage geleverd m.b.t. de inspanningen i.r.t. het binnenmilieu (ondermeer luchtkwaliteit) scholen. Daarvoor wordt nu gecompenseerd

Instrument: Bescherming tegen straling

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplich- tingen	Uitgaven
Mutaties 1 ^o suppletore begroting:		
1. Naar artikel 91 Algemeen tbv de opdrachten aan RIVM	- 1 124	- 1 124
2. Naar artikel 91 Algemeen tbv de opdrachten aan Agent- schapNL	- 85	- 1 098
3. Overige mutaties	- 293	- 438
	- 1 502	- 2 660

Toelichting

Ad 1.

De opdracht aan het RIVM wordt gezamenlijk toegezegd op artikel 91.

Ad 2.

De opdracht aan AgentschapNL wordt gezamenlijk toegezegd op artikel 91.

Instrument: Verantwoorde toepassing van ggo's

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1 ^e suppletore begroting:		
1. Naar artikel 91 Algemeen tbv de opdrachten aan RIVM		- 1 607
2. Overige mutaties		182
Totaal		- 1 425

Toelichting

Ad 1

De opdracht aan het RIVM wordt gezamenlijk toegezegd op artikel 91

Instrument: Beheersen van risico's die samenhangen met externe veiligheid

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1 ^e suppletore begroting:		
1. Compensatie voor Klimaat en Luchtkwaliteit taakveld transport		- 1 600
2. Aanpassing kasritme tbv asbestsanering 3 ^e fase	30 000	35 000
3. Voorbereiding aanvraag vergunning tbv kernenergie	4 400	4 400
4. Overige mutaties	- 2 331	- 1 448
Totaal	32 069	36 352

Toelichting

Ad 1.

Betreft een compensatie voor de bijdrage vanuit Klimaat en Luchtkwaliteit in 2009 t.b.v. het taakveld transport

Ad 2

Vanuit 2013 en 2014 wordt € 65 mln verschoven naar resp. € 35 mln in 2010 en € 30 mln in 2011 om in staat te zijn de 3de fase in de sanering van asbestwegen, die in 2010 start, te kunnen financieren. De voor deze sanering in latere jaren ingeplande budgetten komen hierdoor nu beschikbaar.

Ad 3.

Betreft het naar voren halen van middelen die nodig zijn t.b.v. de voorbereidingen rondom de actualisatie van de wet- en regelgeving, expertise en inzet rondom de behandeling van aqanstaande vergunning-aanvragen rondom kernenergie. Hoort feitelijk op het instrument Bescherming tegen straling en zal bijgevolg daarnaar overgeboekt worden.

Artikel 7. Versterken van het internationale milieubeleid

Budgettaire tabel

(x € 1.000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp- begroting 2010	Mutaties via NvW en amende- ment	Mutaties 1e suppletore begroting 2010	Stand 1e suppletore begroting 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014
Verplichtingen:	13 603		3 734	17 337	1 430	1 930	2 230	2 230
Uitgaven:	74 762	0	5 989	80 751	520	- 128	2 230	2 230
Programma:	74 762	0	5 989	80 751	520	- 128	2 230	2 230
Clean development Mechanism:	66 398		5 791	72 189	- 335	- 158		
Internationaal VROM (en WWI) beleid:	5 023	0	- 202	4 821	355	30	630	630
Internationaal VROM (en WWI) beleid (HGIS):	3 846		- 807	3 039	- 275	- 600		
Internationaal VROM (en WWI) beleid (niet-HGIS):	1 177		605	1 782	630	630	630	630
Beperken klimaatverandering door post-Kyoto afspraken:	1 430		400	1 830	1 000	1 300	1 600	1 600
Interreg:	1 911			1 911	- 500	- 1 300		
Ontvangsten:	4 938		- 4 938	0	- 4 900	- 4 270	0	0

Toelichting relevante mutaties:

Instrument: Clean development Mechanism

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1 ^o suppletore begroting:		
1. verrekening van het budgettaire resultaat in 2009 m.b.t. de HGIS middelen	4 020	6 450
2. Overige mutaties	- 714	- 659
Totaal	3 306	5 791

Toelichting

Ad 1.

Volgens de afgesproken systematiek worden de onder- of overschrijdingen van het beschikbare budget in het vorige jaar verrekend met het HGIS budget in de lopende jaren.

Ontvangsten artikel 7

Op dit artikel zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Ontvangsten
Mutaties 1 ^o suppletore begroting:	
1. Overhevelen ontvangsten ProMT FES naar artikel Klimaat en Luchtkwaliteit vanwege het opheffen naar artikel 3	- 4 938
Totaal	- 4 938

Artikel 9. Handhaving en toezicht

Budgettaire tabel

(x € 1.000,-)	(1)	(2)	(3)(4)=(1+2+3)					
	Stand ontwerp-begroting 2010	Mutaties via NvW amende- ment	Mutaties 1e suppletore begroting 2010	Stand 1e suppletore begroting 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014
Verplichtingen:	57 703		- 6 758	50 945	- 7 703	- 5 700	- 4 593	- 2 581
Uitgaven:	57 690	0	- 6 758	50 932	- 7 703	- 5 700	- 4 593	- 2 581
Programma:	19 648	0	- 973	18 675	- 1 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000
Bevorderen naleving wetgeving voor Wonen, Wijken en Integratie:	731	0	0	731	0	0	0	0
Bevorderen naleving wetgeving voor Wonen, Wijken en Integratie	731		0	731	0	0	0	0
Bevorderen naleving wetgeving voor Milieu en Ruimte:	9 386	0	690	10 076	0	0	0	0
Bevorderen naleving wetgeving voor Milieu en Ruimte	9 386		690	10 076				
Bevorderen samenwerking methodiek en strategie:	2 604	0	- 1 000	1 604	- 1 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000
Bevorderen samenwerking methodiek en strategie	2 604		- 1 000	1 604	- 1 000	- 1 000	- 1 000	- 1 000
Crisismanagement organiseren:	5 778	0	- 663	5 115	0	0	0	0
Crisismanagement organiseren	5 778		- 663	5 115	0	0	0	0
Opsporen en bestrijden van fraude:	1 149	0	0	1 149	0	0	0	0
Opsporen en bestrijden van fraude	1 149			1 149				
Apparaat:	38 042	0	- 5 785	32 257	- 6 703	- 4 700	- 3 593	- 1 581
Apparaat artikel 9	38 042		- 5 785	32 257	- 6 703	- 4 700	- 3 593	- 1 581
Ontvangsten:	882		0	882	0	0	0	0

Instrument: Apparaat

De VROM-inspectie draagt € 5,785 mln bij aan de extra kosten van de VROM-bedrijfsvoering. Het betreft het aandeel van de VROM Inspectie in de overschrijding 2009.

Artikel 10. Leefomgevingskwaliteit

Budgettaire tabel

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp- begroting 2010	Mutaties via NvW en amende- ment	Mutaties 1e suppletore begroting 2010	Stand 1e suppletore begroting 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014
Verplichtingen:	260 947		- 114 436	146 511	- 140 046	- 144 637	- 137 415	- 126 381
Uitgaven:	239 481	0	- 111 846	127 635	- 139 967	- 133 797	- 125 769	- 126 381
Programma:	239 481	0	- 111 846	127 635	- 139 967	- 133 797	- 125 769	- 126 381
Realiseren duurzaam gebruik bodem, ondergrond en grondwater	183 739		- 142 847	40 892	- 155 308	- 149 313	- 141 390	- 142 002
Tegengaan van geluidhinder	30 346	0	- 3 748	26 598	- 1 954	- 1 843	- 1 799	- 1 799
Tegengaan van geluidhinder	27 346		- 6 704	20 642	- 1 954	- 1 843	- 1 799	- 1 799
Geluidskaarten (FES)	3 000		2 956	5 956				
Realiseren ruimte voor windenergi- een klimaatadaptie:	21 707	0	11 370	33 077	- 72	- 25	0	0
Kennis, onderzoek en projecten klimaat (FES)	21 354		9 699	31 053		0	0	0
Overige instrumenten realiseren ruimte voor windenergie en klimaatadaptie	353		1 671	2 024	- 72	- 25		
Bevorderen adequaat gebiedsgericht instrumentarium en duurzame ontwikkeling	3 689		23 379	27 068	17 367	17 384	17 420	17 420
Ontvangsten:	30 565		17 726	48 291	0	0	0	0

Instrument: realiseren duurzaam gebruik bodem, ondergrond en grondwater

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplich- tingen	Uitgaven
Mutaties 1 ^e suppletore begroting:		
1. Naar GF: bodemmiddelen	- 25 765	- 25 765
2. Naar PF: bodemmiddelen	- 57 700	- 57 700
3. Naar WWI instrument ISV: bodemmiddelen	- 19 403	- 19 403
4. Overboeking ivm juiste artikelbelasting	- 24 697	- 24 697
5. Overboeking ivm centrale opdracht aan AgentschapNL 2010	- 3 504	- 6 587
6. FES kas-verplichtingen schuif	9 700	4 729
7. Kasschuif tbv het budgettaire beeld	- 13 304	- 13 304
8. Overige mutaties	- 1 995	- 220
Totaal	- 136 668	- 142 847

Toelichting

Ad 1. en Ad 2.

Het betreft hier overboekingen van de bodemmiddelen naar het Gemeentefonds en het Provinciefonds.

Ad 3.

De bodemmiddelen voor stedelijke vernieuwing worden op het WWI-instrument Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) begroot en verantwoord.

Ad 5.

De opdrachten aan AgentschapNL worden op één centraal artikel (91) begroot en verantwoord. De middelen op dit instrument voor de opdrachten aan het agentschapNL worden daarheen overgeboekt.

Ad 6.

Als gevolg van een vertraging in 2009 bij de uitvoering van de FES-projecten voor bodemsanering wordt het in 2009 geraamde – maar niet uitgegeven – budget doorgeschoven naar 2010.

Ad 7.

Om het jaarlijkse specifieke beeld aan te sluiten bij de budgettaire kaders wordt een kasschuif doorgevoerd.

Instrument: Tegengaan van geluidhinder

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1 ^o suppletore begroting:		
1. Herschikking budgetten tbv onderzoek	- 1 239	- 2 390
2. Herschikking budgetten tbv onderzoek	- 1 886	- 1 866
3. herschikking budgetten ivm afronding gebiedsgerelateerde uitgaven	- 1 000	- 1 000
4. Overige mutaties	- 762	- 1 448
Totaal	- 4 887	- 6 704

Toelichting

Ad 1.

Het betreft hier een herschikking ten behoeve van onderzoek gebiedsgericht instrumentarium.

Ad 2.

Het betreft hier een herschikking ten behoeve van onderzoek windenergie.

Ad 3.

Het betreft hier een mutatie ten behoeve van de afronding van gebiedsgerichte uitgaven.

Instrument: Tegengaan van geluidhinder (FES geluidskaarten)

Op dit instrument is de volgende mutaties verwerkt:

Als gevolg van een vertraging in 2009 bij de uitvoering van het FES-project Geluidskaarten 2° tranche wordt het in 2009 geraamde – maar niet uitgegeven – budget doorgeschoven naar 2010.

Instrument: Realiseren ruimte voor windenergie en klimaatadaptatie

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1° suppletore begroting:		
1. Vertraging FES Kennis voor klimaat		2 473
2. Vertraging FES		4 171
3. Vertraging FES Klimaatbuffers		3 000
4. Herschikking budgetten voor onderzoek windenergie	1 886	1 886
5. Overige mutaties	73	- 60
Totaal	1 959	9 699

Toelichting

Ad 1. t/m Ad 3.

Als gevolg van vertragingen in 2009 bij de uitvoering van de FES-projecten «kennis voor klimaat», «Klimaat voor de ruimte» en «Klimaatbuffers 2° fase» worden de voor 2009 geraamde middelen doorgeschoven naar 2010.

Instrument: Bevorderen adequaat gebiedsgericht instrumentarium en duurzame ontwikkeling

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1° suppletore begroting:		
1. Overboeking ivm juiste artikelbelasting	24 697	24 697
2. Herschikking budgetten tbv onderzoek	1 239	2 390
3. Compensatie voor de overschrijding in 2009	- 3 409	- 3 409
4. Overige mutaties	177	- 299
Totaal	22 704	23 379

Toelichting

Ad 1.

In verband met een juiste artikelbelasting wordt vanuit het instrument «realiseren duurzaam gebruik bodem, ondergrond en grondwater» budget overgeboekt.

Ad 2.

Het betreft hier een herschikking ten behoeve van onderzoek windenergie. Vanuit het instrument «tegengaan van geluidhinder» wordt budget overgeboekt.

Ontvangsten artikel 10

Op dit artikel zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Ontvangsten
Mutaties 1° suppletore begroting:	
1. FES Klimaatbuffers 2° fase	3 000
2. FES Kennis voor klimaat	2 473
3. FES Klimaat voor de ruimte	4 171
4. FES Bodemsanering	4 729
5. FES Geluidskaarten 2° tranche	2 900
6. FES overige aanpassingen	453
Totaal	17 726

Toelichting

Zie hiervoor de toelichtingen bij de uitgaenmutaties op dit artikel.

2.3. De niet-beleidsartikelen

Artikel 91. Algemeen

Budgettaire tabel

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2010	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2010	Stand 1e suppletore begroting 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014
Verplichtingen:	351 168		15 801	366 969	75 238	21 533	4 616	874
Uitgaven:	356 338	0	112 170	468 508	49 150	25 609	4 616	874
Programma:	50 045	0	186	50 231	9 228	10 261	933	1 433
Communicatie-instrumenten	5 709		4 466	10 175	2 528	1 881	933	1 433
Stichting Advisering Bestuurs-rechtspraak (StaB)	5 425			5 425				
Overige vastgoedinformatievoorziening	38 911		- 6 570	32 341	4 490	7 880		
Programma/onderzoek Planbureau voor de Leefomgeving (PLO)	0			0				
Verzameluitkering			2 290	2 290	2 210	500		
Apparaat:	56 583	0	1 747	58 330	1 962	1 662	1 662	1 662
Beleidsartikelen begroting XI-VROM:	35 432		519	35 951	795	795	795	795
Beleidsartikelen begroting XVIII-WWI:	21 151		1 228	22 379	1 167	867	867	867
Planbureau en Raden:	37 397	0	- 1 696	35 701	- 2 350	- 2 333	- 2 528	- 2 528
VROM-Raad	2 082		- 1 711	371	- 1 711	- 1 711	- 1 711	- 1 711
Raad voor Ruimtelijk, Milieu- en Natuuronderzoek	520		- 520	0	- 824	- 817	- 817	- 817
Waddenadviesraad (WAR)	724		0	724				
Adviesraad Gevaarlijke Stoffen	0		500	500				
Technische Commissie Bodembescherming (TCB)	632			632				
Apparaat PBL	33 439		35	33 474	185	195	0	0
Postactieven:	10 369		0	10 369				
Gemeenschappelijke voorzieningen:	168 684	0	15 555	184 239	9 553	- 706	- 1 549	- 1 001
Gemeenschappelijke voorzieningen	143 765		15 555	159 320	9 553	- 706	- 1 549	- 1 001
Huurbijdrage aan Rgd	24 919		0	24 919				
Verzameluitkering:	0			0				
Bekostiging van externe uitvoeringsorganisaties:	33 260		77 219	110 479	16 387	7 145	1 308	1 308
Taakstellingen:	0	0	19 159	19 159	14 370	9 580	4 790	0
Rijksbrede taakstelling apparaat	0		19 159	19 159	14 370	9 580	4 790	
Ontvangsten:	32 779		23 525	56 304	4 300	4 260	2 286	2 286

Instrument: Communicatie-instrumenten

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1 ^e suppletore begroting:		
1. Van instrument «Bekostiging externe uitvoeringsorganisaties» in het kader van een juiste artikelbelasting	3 378	3 680
2. Overige mutaties	- 365	786
Totaal	3 013	4 466

Instrument: Overige vastgoedinformatie

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1° suppletore begroting:		
1. Van instrument «Gemeenschappelijke voorzieningen» tbv programmasturing	2 550	2 550
2. Compensatie voor overschrijding in 2009	- 1 120	- 1 120
3. Kas/verplichtingen schuif ivm vertraging project	- 8 000	- 8 000
Totaal	- 6 570	- 6 570

Toelichting

Ad 3.

In verband met een vertraging bij het project Basisregistratie Groot-schalige Topografie zijn de verplichtingen en uitgaven in 2010 met € 8 mln verlaagd. In de jaren 2011 en 2012 zijn de verplichtingen en kasbudgetten verhoogd met resp. € 2 mln en € 6 mln.

Instrument: Gemeenschappelijke voorzieningen

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1° suppletore begroting:		
1. Van instrument «Gemeenschappelijke voorzieningen» tbv programmasturing Geonovem	2 550	2 550
2. Van portefeuille Milieu tbv project Mans	1 000	1 000
3. Bijdrage Rgd aan de overschrijding VROM bedrijfsvoering	2 157	2 157
4. Kas/verplichtingen schuif tbv compensatie «Overige vastgoedinformatie»	3 000	3 000
5. Compensatie voor overschrijding in 2009	- 3 580	- 3 580
6. Bijdrage van de Rgd, VI en V&W voor het Programma Nieuwe Huisvesting	1 437	1 437
7. Inzet deel van de prijsbijstelling tranche 2009	2 296	2 296
8. Kasschuif tbv het specifieke beeld van de VROM-begroting	2 938	2 938
9. Verplichtingenschuif	- 39 850	
10. Overige mutaties	3 502	3 757
Totaal	- 24 550	15 555

Toelichting

Ad 2.

Zie de toelichting onder het instrument Bekostiging van externe uitvoeringsorganisaties.

Instrument: Bekostiging van externe uitvoeringsorganisaties

Op dit instrument zijn de volgende mutaties verwerkt:

x € 1000,-	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1° suppletore begroting:		
1. Bijdrage van de portefeuilles WWI, Milieu en Ruimte aan de bekostiging voor de opdrachten aan AgentschapNL	20 102	59 872
2. Bijdrage van de portefeuilles Milieu en Ruimte aan de bekostiging van de opdrachten aan het RIVM	1 124	12 263

x € 1000,-	Verplich- tingen	Uitgaven
3. Naar instrument «Communicatie» in het kader van een juiste artikelbelasting	- 3 378	- 3 680
4. Bijdrage van de portefeuilles WWI, Milieu en Ruimte aan incidentele en structurele kosten van de WABO	8 210	8 610
5. Bijdrage uit aanvullende post WABO/Mans	10 000	10 000
6. Bijdrage aan PF tbv WABO	- 9 000	- 9 000
7. Bijdrage proceskosten Mans	- 1 000	- 1 000
8. Overige mutaties		
Totaal	22 283	77 219

Toelichting

Ad 5/6/7.

VROM en het IPO zijn overeengekomen dat de provincies een eenmalige bijdrage van in totaal € 9 mln ontvangen voor de bestuurlijke lasten bij de invoering van de Wabo. Dit bedrag is afkomstig uit de aanvullende post. Het restant (€ 1 mln) is bestemd voor proceskosten verbonden aan de oprichting van regionale uitvoeringsdiensten (Mans).

Artikel 92. Nominaal en onvoorzien

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp- begroting 2010	Mutaties via NvW en amende- ment	Mutaties 1e suppletore begroting 2010	Stand 1e suppletore begroting 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014
Verplichtingen:	- 3 009		616	- 2 393	518	- 2 015	- 1 505	- 1 506
Uitgaven:	- 3 249	0	616	- 2 633	1 663	- 1 119	- 394	- 394
Loonbijstelling:	0	0	0	0	0	0	0	0
Loonbijstelling	0			0				
Prijsbijstelling:	2 296	0	- 2 296	0	- 2 296	- 2 270	- 2 270	- 2 269
Prijsbijstelling	2 296		- 2 296	0	- 2 296	- 2 270	- 2 270	- 2 269
Onvoorzien:	172	0	0	172	0	0	0	0
Onvoorzien	172	0	0	172	0	0	0	0
Nog nader te verdelen:	- 5 717	0	2 912	- 2 805	3 959	1 151	1 876	1 875
Nog nader te verdelen taakstellingen	- 2 740		2 479	- 261	2 470	1 593	2 102	2 101
Nog nader te verdelen overig	- 2977		433	- 2 544	1 489	- 442	- 226	- 226

Wetsartikel 2 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)

Waddenfonds

(x € 1 000,-)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2010	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2010	Stand 1e suppletore begroting 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013	Mutatie 2014
Verplichtingen:	40 478		- 29 381	11 097			7 927	9 778
Uitgaven:	40 478	0	- 29 381	11 097	0	0	7 927	9 778
Programma:	39 600	0	- 29 381	10 219	0	0	7 927	9 778
Vergroten/versterken van natuur- en landschapswaarden van het Wad	17 820	0	- 13 221	4 599	0	0	3 567	4 400
Verminderen externe bedreigingen van de rijkdom van de Waddenzee	2 376	0	- 1 763	613	0	0	476	587
Duurzame economische ontwikkeling en energiehuishouding	17 820	0	- 13 221	4 599	0	0	3 567	4 400
Ontwikkelen duurzame kennishuishouding waddengebied	1 584	0	- 1 176	408	0	0	317	391
Apparaat:	878	0	0	878	0	0	0	0
Beheers- en uitvoeringskosten	878		0	878	0	0	0	0
Ontvangsten:	33 878			33 878	0	0		